

የዳንኤል ዕይታዎች

Daniel Kibret's Views

www.danielkibret.com

ከወንዙ በላይ ወይንስ በታች

ከወንዝ በላይ እና በታች የሚገኙ ሁለት መንደሮች ነበሩ። ላይኛው መንደር ወንዙ ከሚመነጭበት ከተራራው ላይ የተመሠረተ ሲሆን ታችኛው መንደር ደግሞ ወንዙ ከሚወርድበት ከገደሉ ሥር የተመሠረተ ነው። እነዚህ ሁለት መንደሮች እየሰፉ እና ሕዝባቸውም እየበዛ መጣ። መንደሮቹም ወደ ወንዙ በጣም ተጠጉ። አልፈውም ከወንዙ እየተሻገሩ ቤት ሠሩ።

በዚህም የተነሣ ዝናብ ዘንቦ ወንዙ በሞላ ቁጥር ከላይኛው መንደርተኞች አያሌዎችን እየጠረገ ወደ ገደሉ ያመጣቸው ነበር። በመጀመርያው አካባቢ ብዙዎቹ የላይኛው መንደርተኞች በወንዙ እየተወሰዱ ሞቱ። በኋላ ግን የታችኛው መንደር ነዋሪዎች ዝናብ ዘንቦ ወንዝ በሞላ ቁጥር እየተወሰዱ የሚመጡትን የላይኛውን መንደርተኞች እየዋኙ ያወጧቸው ጀመር።

ይህንን ያዩት ላይኞችም ዘመዶቻቸውን ወንዝ ሲወስድባቸው እየጮኹ ታችኞችን መጣራት ልማድ አደረጉት። ታችኞቹም እየዘለሉ ወንዝ ውስጥ በመግባት ማውጣቱን ለመዱት። ላይኞቹ መንደርተኞች በታችኞቹ መንደርተኞች ርዳታ በመደሰት አንድ ነፍስ ባዳኑላቸው ቁጥር አንድ መቶ ብር ይከፍሏቸው ነበር። ታችኞቹም ይህንን እንደ አንድ የገቢ ማግኛ መንገድ እየቆጠሩት መጡ።

እንዲያውም ታችኞቹ በወንዝ የተወሰዱ ሰዎችን ተጠባብቀው የሚያወጡ ድርጅቶችን መሥርተው፤ ሠራተኞችን ቀጥረው፤ መሣርያዎችን አደራጅተው በኩባንያ ደረጃ ሥራውን ተያያዙት። የነፍስ አድን ሥራውም የታችኛው መንደር ዋና የንግድ ተግባር ሆነ። አንዳንዶች እንዲያውም በላይኞቹ መንደርተኞች ላይ ዝናብ እንዲወርድ እስከ መጸለይ ይደርሳሉ እየተባሉ ይታሙም ጀመር። በየጊዜውም የማውጫው ዋጋ እየጨመረ ሄደ።

የነፍስ አድን ድርጅቶችን ተከትለው ወንዙ ያመጣቸውን ሰዎች የሚመልሱ ፈረሰኞች ኩባንያ መሠረቱ። እነርሱን ተከትለው ወንዙ የጎዳቸውን የሚያከሙ ሐኪም ቤቶች በታችኛው መንደር ተቋቋሙ። ሐኪም ቤቶቹን ተከትለውም መጠለያ የሚያከራዩ ቤቶች ተሠሩ።

በሁኔታው ያዘነ አንድ ከላይኛው መንደር መጥቶ በታችኛው መንደር የሚኖር ወጣት አንድ ቀን ጓደኞቹን ሰበሰበና እንዲህ አላቸው «ለምን እኛ በላይኞቹ መከራ እናተርፋለን? ለምን ችግሩን ከወንዙ በላይ አንፈታውም?»። ከጓደኞቹ አንዱ «ምን እያልከን እንደሆነ ገብቶሃል? የናንተ እና የወላጆቻችሁን ጉሮሮ ዝጉ እያልከን ነው፤ በየትኛውም ዓለም አንዱ የሚያተርፈው በሌላው መከራ ነው። ያንዱ ልቅሶ ለሌላው ሠርግ ነው፤ ያንዱ ርሃብ ለሌላው ጥጋብ ነው። ያንዱ ሕመም ለሌላው ጤና ነው።» ሌላውም በንዴት መለሰለት «ይህንን ሃሳብ እኛ እንደሰማንህ ማንም አይ ስማህ። እኛ መሥራት የሚያስፈልገን ልክ የሌለው ዝናብ በላይኛው መንደር የሚወርድበትን መንገድ ነው»።

የዳንኤል ዕይታዎች

Daniel Kibret's Views

www.danielkibret.com

ጓደኞቼ እንዳሉትም የመንደርዎ ሰዎች የዚህን ወጣት ሃሳብ ሰሙ። ሁሉም በአንድ እግራቸው ቆሙ። ይህንን ሲያይ ወጣቱ ጠፍቶ ወደ ላይኛው መንደር ገባ። እዚያም ገብቶ ያንኑ ሃሳብ ለሽማግሌዎቹ አቀረበላቸው።

«ምን ያስጨንቅሃልልኛችን? እኛን ወንዙ ቢወስድን ተሯሩጠው ገብተው የሚያወጡን የታችኞቹን መንደር ሰዎች እግዚአብሔር ሰጥቶናል። እንጂ ምን ቸገረን ብለህ ነው። ድሮ ወንዙ ሰውን ይገድል ነበር። አሁንም እድሜ ለታችኛዎ መንደርተኞች ቢወስድን ይመልሱናል» አሉት።

«የእናንተ መፍትሔ የታችኛው ወንዝ መፍትሔ ነው። ችግሩን ከሥሩ የሚፈታ ሳይሆን ችግሩ እድሜ እንዲያገኝ የሚያደርግ ነው። ሰዎቻችሁ በወንዙ ሲወሰዱ በገደላ ገደሉ ይጎዳሉ። እናንተም ለነፍስ አድን ሠራተኞች ብዙ ገንዘብ ታወጣላችሁ። ከዚህም በላይ ወንዙ ችግራችሁ እንጂ መፍትሔያችሁ ሆኖ አይኖርም።» አላቸው።

«ታዲያ ምን ይሁን ነው የምትለን?» አሉት መንደርተኞቹ።

«መንደርዎን ከወንዙ የሚለይ፣ ወንዙንም ግራ እና ቀኝ የሚገድብ ግንብ እንሥራ፤ ችግሩን እስከ መጨረሻው እንፍታ» አላቸው።

መንደርተኞቹ የልጁን ሃሳብ ለመቀበል ፈለጉ። በመካከል ግን አንዳንዶቹ «በቀላሉ ልናልፈው የምንችለውን ነገር ለምን ታወሳስብብናለህ? መፍትሔው ቀላል ነው። ሰው በወንዝ ከላይ ይወስዳል፣ከታች ይተርፋል። አለቀ በቃ» ሕዝቡ ተበተኑ።

ይህንን የልጁን ሃሳብ የታችኛዎ መንደር ሰዎች በወሬ ወሬ ሰሙ። በተለይም ነፍስ በማዳን ሥራ ገንዘብ የሚሰበስቡት ነዋሪዎች አንጀታቸው አረረ።

«ማድረግ ያለብን ሁለት ነገር ነው» አሉ ታችኞቹ። «ይህንን ልጅ መግደል፣ ወደ ላይኛው መንደር ስሚንቶ እና ድንጋይ እንዳይገባ ማገድ፣ የግንባታ ዕውቀት ያላቸውን ሰዎች ወደ ታችኛው መንደር እንዲሰደዱ ማበረታታት፣ ወይም ይህንን ሞያ ትተው ሌላ ሞያ ውስጥ እንዲገቡ ማድረግ ነው። ከዚህ በላይ ከሆኑም ርምጃ መውሰድ።»

ወደ ላይኛው መንደር ምንም ዓይነት የግንባታ ዕቃ እንዳይገባ ታገደ። ግንበኛ የተባለ ሁሉ ቀስ በቀስ ከመንደርዎ ይጠፋ ጀመር። የአንዳንዶችም እጅ ባልታወቁ ሰዎች መቆረጡ ተሰማ። በወንዝ ዳር ግንብ መሥራት አስቸጋሪ መሆኑን፣ ከዚህ በፊት ለመሥራት የሞከሩ መንደሮች አደጋ እንደደረሰባቸው ይወራ ጀመር። ግንቡን ለመሥራት ከሚወጣው ወጭ ይልቅ የሰዎቹን ነፍስ ከታችኛው መንደር ለማዳን የሚወጣው ወጭ ቀላል መሆኑን። ይህንን ግንብ በመገንባት ከፍተኛ ወጭ ከማውጣትም ገንዘቡ ለሌላ ነገር ሊውል እንደሚችል በየጠጅ ቤቱ መከራከርያ ሆነ።

የዳንኤል ዕይታዎች

Daniel Kibret's Views

www.danielkibret.com

በታችኛው መንደር ውስጥ ከላይኛው መንደር በውኃ ለሚወሰዱ ሰዎች ርዳታ የሚያስባስቡ አያሌ ድርጅቶች ተመሠረቱ። የላይኛው መንደር ነዋሪዎች በወንዝ ሲወሰዱ፣ ከገደሉ ሲወድቁ፣ ውጭ ነፍስ ግቢ ነፍስ ከወንዙ ጋር ሲታገሉ፣ በነፍስ አድን ሠራተኞች ከወንዝ ሲወጡ፣ ርዳታ ሲደረግላቸው፣ በኋላም ወደ ላይኛው መንደር ሲመለሱ የሚያሳዩ ፊልሞች፣ ፖስተሮች፣ ባኒሮች እየተሠሩ ለሕዝቡ ይበተኑ ጀመር። አንዳንድ ጊዜም ተጎዱ እየተባለ የሚነገረው የላይኛው መንደር ነዋሪዎች ከጠቅላላው የመንደር ነዋሪዎች ቁጥር ይበልጥ ነበር። አንዳንዶች እንዲያውም «ወንዙ ወደፊት የሚወለዱትንም ይዞ ይመጣል እንዴ?» እያሉ በቁጥሩ ይገረሙ ነበር።

አንድ ቀን የታችኛው መንደር ሰዎች ርዳታ ይዘው ወደ ላይኛው መንደር መምጣታቸው ተነገረ። የከተማው ሕዝብ በደግነታቸው እና በቸርነታቸው ተደንቆ መንገድ ላይ ወጥቶ በጭብጨባ እና በእልልታ ተቀበላቸው።

የልዑካን ቡድኑ መሪ ንግግር አደረጉ። «በየጊዜው በወንዙ በሚወሰዱ ወገኖቻችን ጎዘን ይሰማናል። ይህንን ችግር እያየን እና እየሰማን ዝም ለማለት ሰብአዊ ኅሊናችን ስላላስቻለን ይህንን ርዳታ ጭነን መጥተናል።» ብለው ሰዎች በወንዝ ሲወሰዱ ከሩቁ ለመታየት እንዲችሉ የሚያደርግ መብራት ያለው የእጅ አምባር በርዳታ ሰጡ። «ለወደፊቱም ሦስት ነገሮችን አስበናል።» አሉ የልዑካኑ መሪ

- ወንዙ ሰዎቹን ሲወስድ ለኛ በቀላሉ መልእክት የምታስተላልፉበት ስልክ እናስገባለን
- ሰው በወንዝ ሲወሰድ ከገደል ጋር እንዳይጋጭ ምን ማድረግ እንዳለበት ሥልጠና እንሰጣለን
- ከወንዝ ተርፈው ወደ መንደራቸው ለሚመለሱ ተጎጂዎች የመቋቋሚያ ርዳታ እንሰጣለን

ሕዝቡ አጨበጩ።

«በመጨረሻ» አሉ መሪው። «ይህንን ሥራ የሚያስተባብር የርዳታ ደርጅት በዚህ በእናንተ መንደር እናቋቋማለን።»

ሕዝቡ አሁንም አጨበጩ። በሚቀጥለው ቀን የልዑካን ቡድኑ የርዳታውን ድርጅት በመንደርዋ ተከለ። ብዙዎቹ ለከፍተኛው ደመወዝ ሲሉ ተቀላቀሉት። ወንዙን በእግራቸው ለሚሻገሩ፣ እንስሶቻቸውን ወንዝ ለሚያጠጡ፣ በወንዙ ዳር ቤታቸውን ለሠሩ፣ በወንዙ ውኃ ለሚቀዱ፣ ወንዙ ሲሞላ ወደ መንደራቸው ለሚመጣባቸው ሰዎች ትምህርት የሚሰጥበት ታላቅ ዐውደ ጥናት በቀጣዩ ሳምንት ተዘጋጀ።

ብዙዎቹም ለአበሉ፣ ለካናቴራው እና ለኮፍያው ሲሉ አዳራሾችን ሞሉት። በዚያ ዐውደ ጥናት ላይ ለመሳ ተፍ መንገድ ከጀመሩት መካከል የተወሰኑት በወንዙ መወሰዳቸው እዚያው ዐውደ ጥናቱ ላይ ተነገረ። ዐውደ ጥናቱን በንግግር የከፈቱት ባለ ሥልጣንም «ትምህርቱን በሚገባ ከተማራችሁ፣ ስልኩም ከተተከለ

የዳንኤል ዕይታዎች

Daniel Kibret's Views

www.danielkibret.com

ጉዳቱን እንቀንሰዋለን። ወገኖቻችን በወንዝ ቢወሰዱ እንኳን በትምህርቱ መሠረት ሳይጎዱ ታች ይደርሳሉ፤ በሚተከለው ስልክ አማካኝነት ደግሞ በአስቸኳይ ለታችኛው መንደር መልእክቱ ስለሚደርስ በቶሎ ያድኗቸዋል። ርዳታው ሲጀመርም በአስቸኳይ በቀድሞ ቦታቸው እንዲቋቋሙ ይደረጋል።» አሉ።

ውይይቱ ሲጀመር አንድ ሰው በጉዳዩ በጣም አዝኖ እንዲህ አለ «ይህንን ችግር ለመፍታት ሁለት ዓይነት መንገድ አለው። የታችኛው መንደር እና የላይኛው መንደር መፍትሔ። "የታችኛው መንደር መፍትሔ" ያልኩት የችግሩን እድሜ በማስቀጠል የሚኖር መፍትሔ ነው። ችግሩን ከመፍታት ይልቅ የሚያስታግሥ። እንድንፈታው ሳይሆን እንድንረሳው የሚያደርግ። ምክንያቱም ችግሩ እኛን ቢጎዳንም ችግራችን የሚጠቅ ማቸው ሰዎች ግን አሉ። የታችኛው መንደር ሰዎች ችግራችን ይጠቅማቸዋል። እኛ በወንዝ ካልተወሰድን እነርሱ ገቢ አያገኙም። በተዘዋዋሪ መንገድ ደግሞ እኛን መቆጣጠር አይችሉም። «ካሁን በኋላ ወደ ወንዝ የሚገቡትን አናወጣም» በማለት ብቻ የፈለጉትን ሊያሠሩን ይችላሉ።

«እንዴት እንደምትወድቅ፣ ስትወድቅ ምን ማድረግ እንዳለብህ፣ ከወደቅክ በኋላ ተመልሰህ እንደገና እስክትወድቅ ድረስ እንዴት መኖር እንዳለብህ የሚነግርህ መፍትሔ «የታችኛው መንደር መፍትሔ» ነው። «የላይኛው መንደር መፍትሔ» ግን ይለያል። ቢቃ እንደ ምንም ተሟሙተን ግንቡን እንገነባው፣ መንደርዋን ከውኃ መጥለቅለቅ የሚታደጋትን ግንብ እንሥራው። ጊዜ ገንዘብ ይጠይቃል፤ ጉልበት ይጠይቃል፤ መሥዋዕትነት ይጠይቃል። ነገር ግን ያ ለአንዴ እና ለመጨረሻ ጊዜ ችግሩን ይፈታዋል።» አንድ ሁለት ሰዎች አጨበጩበት። ሌሎች ግን አጉረመረሙበት።

«በወንድሜ ሃሳብ እስማማለሁ» አሉ አንድ ሰው ተነሥተው። «ግን ጊዜው ገና ነው። አሁን ግንብ የምንገነባበት ጫንቃ የለንም። አሁን ዐቅማችን ይህንን አይፈቅድም። አንደኛ ይህንን ስናደርግ ከታችኛው መንደር ወዳጆቻችን ጋር እንጋጫለን። ሁለተኛ ርዳታቸውን ያቆሙብናል። ሦስተኛ የምንገነባበት ሲሚንቶ እና ድንጋይ የለንም። አይዞህ እንደርስበታለን። አንድ ቀን እንደርስበታለን፣ አትቸኩል» ቤቱ በደስታ እና በጭብጨባ ደመቀ።

«ዛሬ ካልሆነ መቼ?

እኛ ካልሆንን ማን?

እዚህ ካልተጀመረ የት?» የመጀመርያው ሰው ተሟገተ።

«እንደተባለው ነው» አለች አንዲት ወጣት። «አሁን በብዛት የሚያስፈልጉን የርዳታ ድርጅቶች ናቸው። ሰዎች እንዴት ነው በወንዝ ውስጥ መሻገር አለባቸው? ለዐቅመ ደካሞች በወንዝ ውስጥ ሲሻገሩ የሚይዙት ምን ዓይነት መቋሚያ መዘጋጀት አለበት? የወንዙ መውረጃ ላይ ያሉ ዐለቶችን ሰው

የዳንኤል ዕይታዎች

Daniel Kibret's Views

www.danielkibret.com

እንዳይጎዱ እንዴት ማስተካከል ይቻላል? ወንዙ ይዟቸው የሚሄዱትን ሰዎች ታችኛው መንደር ላይ ሲጥላቸው እንዳይጎዱ እንዴት ቦታውን በአሸዋ ማስተካከል ይቻላል? እነዚህን ሊመልሱ የሚችሉ የርዳታ ድርጅቶች ያስፈልጉናል::? አለች::

«እኛ እነዚህን ጥያቄዎች ሊመልስ የሚችል ጥናት እንዲደረግ አራት ሚሊዮን ብር መድበናል? ብለው የታችኛው መንደር የልዑካን ቡድን መሪ ሳይጨርሱ የብዙዎች ፊታቸው ጥርስ ሆነ:: አንዳንዶቹም እዚያው ተቀምጠው «ፕሮፖዛል» መሥራት ጀመሩ::

መጀመርያ ሃሳብ ሰጥቶ የነበረው ሰው «ይህንን ግንብ ለመሥራት ከዚህ በላይ አያወጣም:: ጥናቱ ቀርቶ ለምን ግንቡ አይሠራም?» አለና ጠየቀ::

«በጀቱ የተፈቀደው ለጥናት እንጂ ለግንብ አይደለም» አሉት መሪው ተናድደው::

በዜና ማሰራጫዎች እንደ ተነገረው ዐውደ ጥናቱ «በተሳካ መንገድ» ሲጠናቀቅ የሚከተለውን መዝሙር እጅ ለእጅ ተያይዘው ተሳታፊዎች ዘመሩት

ወንዙ ጅሉ ጅሉ

አንተ ብትወስድንም እንተርፋለን ቅሉ

ቆሬው እንዳይጎዳን እንጠርገዋለን

ሺ ጊዜ ብትወስድን ሺ ጊዜ እንተርፋለን

እነሆ በዚያች መንደር የርዳታ ድርጅቶች እንደ አሸን ፈሉ:: ወንዙም ሰዎችን እንደ አሸን ይወስዳል፤ እንደ አሸን የፈሉት የነፍስ አድን ድርጅቶችም እንደ አሸን የበዛ ገቢ ያገኛሉ:: እንደ አሸን የበዛ ጥናት ይደረጋል:: እንደ አሸን የበዛ ርዳታ ይመጣል:: እንደ አሸን የበዛ ዐውደ ጥናት አለ:: እንደ አሸን የበዛ ካናቴራ ይታተማል:: እንደ አሸን የበዛ ቢል ቦርድ ይሰቀላል::

የላይኛው መንደር መፍትሔ እስኪሠራ ድረስ ሀገር እንዲህ ትኖራለች::